

خبر

طرح سه‌مرحله‌ای ترامپ برای کرونا

● به گفته دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا، بازگشایی فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی در آمریکا در سه مرحله و «با احتیاط» انجام می‌شود. او می‌گوید رفع محدودیت‌هایی که به خاطر مقابله با شیوع کرونا اعمال شده است «ایالت به ایالت» متفاوت خواهد بود. به گزارش دویچه‌وله، ترامپ عصر پنجشنبه، مانند روزهای گذشته در یک نشست خبری در کاخ سفید حاضر شد و از بازگشایی فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی در ایالات متحده در سه مرحله خبر داد. در روزهای گذشته اختلاف‌های شدیدی بر سر چگونگی و روند بازگشایی فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی در آمریکا میان کاخ سفید و مسئولان محلی بروز کرده بود.

واگذاری تصمیم‌گیری درباره کاهش یا رفع محدودیت‌ها به فرمانداران ایالتی عقب‌نشینی دونالد ترامپ از مواضع قبلی او ارزیابی می‌شود که خود را تنها تصمیم‌گیرنده نهایی درباره این مسائل معرفی می‌کرد. تاکنون هیچ تاریخ دقیقی برای آغاز طرح سه‌مرحله‌ای بازگشایی فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی در آمریکا اعلام نشده و این‌گونه که ترامپ گفته این مسئله «ایالت به ایالت» یا توجه به وضعیت شیوع بیماری کووید ۱۹ در آنها متفاوت خواهد بود.

به گزارش خبرگزاری آلمان، پیش‌شرط شروع فازهای سه‌گانه، کاهش موارد جدید ابتلا به ویروس کرونا در هر ایالت و در یک دوره ۱۴ روزه خواهد بود. بر این پایه هر ایالتی که در آن موارد ابتلا تا پایان ماه آوریل به میزان مورد انتظار کاهش یافته باشد، می‌تواند «با احتیاط» رفع محدودیت‌ها را در دستور کار قرار دهد. با این همه، برخی محدودیت‌ها در خاتمه این دوره نیز ادامه می‌یابند؛ ممنوعیت تجمع بیش از ۱۰ نفر، بسته‌ماندن مدرسه‌هایی که به خاطر بحران کرونا تعطیل شده‌اند و ادامه دورکاری در صورت امکان از جمله این محدودیت‌ها هستند.

در طرح سه مرحله‌ای که ترامپ معرفی کرد در ایالت‌هایی که شیوع ویروس در آنها شدید نبوده و موارد جدید ابتلا رو به کاهش است برخی فعالیت‌ها مانند رستوران‌ها، کلیساها و سینماها تا اول آوریل سر گرفته شود؛ به شرطی که امکان رعایت فاصله‌گذاری فیزیکی اجتماعی در آنها تضمین‌شده باشد.

دونالد ترامپ می‌گوید در مرحله دوم باید همکاران شرکت‌ها و مؤسسه‌ها همچنان به دورکاری ترغیب شوند و جلوگیری از مکان‌هایی که تعداد زیادی کنار هم قرار می‌گیرند، سرگرفته شود. همچنین قرار است در این مرحله بازدید از خانه سالمندان و عیادت بیماران در بیمارستان‌ها همچنان ممنوع، اما سفرهای غیرضروری و فعالیت مدرسه‌ها مجاز باشد. در مرحله سوم و نهایی، فعالیت‌های اقتصادی می‌تواند به روال سابق از سر گرفته شوند و بازدید از خانه سالمندان و عیادت بیماران مجاز خواهد بود. در این مرحله باید همچنان فاصله‌گذاری میان شهروندان در معرض آسیب و دیگران حفظ شود.

عنوان طرح سه‌مرحله‌ای که ترامپ از آن رونمایی کرد، بازگشایی دوباره آمریکا (Opening Up America Again) است که به‌نوعی یک بازی کلامی با شعار کارزار انتخاباتی دونالد ترامپ «Make America Great Again» مبنی‌بر بازگرداندن دوباره عظمت به ایالات متحده تلقی می‌شود. مطابق آمار دانشگاه آمریکایی جانز هاپکینز تا اامداد جمعه، بیش از ۶۷۱ هزار مورد ابتلا به ویروس کرونا در آمریکا شناسایی شده و فراتر از ۳۳ هزار نفر بر اثر ابتلا به بیماری کووید ۱۹ جان خود را از دست داده‌اند.

پارلمان، مأمور تشکیل کابینه اسرائیل

پس از پایان مهلتی که برای توافق میان دو نیروی سیاسی بزرگ اسرائیل بر سر تشکیل کابینه فراگیر گرفته شده بود، رئیس‌جمهور این کشور مسئولیت تشکیل کابینه را به پارلمان واگذار کرد. به گزارش روتترز، پنجشنبه گذشته بنی گانتس، رئیس پارلمان (کنست) به دستور زروان زیولین، رئیس‌جمهور اسرائیل، نمایندگان پارلمان را دعوت کرد برای تشکیل کابینه آینده اقدام کنند. درصورتی‌که نمایندگان پارلمان به توافق نرسند، تصمیم‌گیری دوباره به مردم واگذار می‌شود.

در این صورت، اسرائیلیان برای چهارمین‌بار در دو سال به پای صندوق‌های رای خواهند رفت. براساس نتایج آخرین انتخابات، حزب راست‌گرای لیگود به رهبری بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر کنونی اسرائیل، با ۳۶ کرسی از ۱۲۰ کرسی پارلمان، قوی‌ترین حزب اسرائیل است، اما برای تشکیل کابینه به رای ۶۱ نماینده نیاز دارد و در این انتخابات حزب یابی- سفید به رهبری بنی گانتس، رئیس پیشین ستاد مشترک ارتش، به ۳۳ کرسی دست یافت. قرار بود که این دو حزب یک کابینه اضطراری تشکیل دهند، اما به توافق نرسیدند. خبرگزاری فرانسه به نقل از کارشناسان نوشت نتانیاهو احتمالاً به انتخابات چشم دوخته زیرا امیدوار است که موفقیت او در کنترل بحران کرونا، اتهام فساد مالی علیه او را در سایه قرار دهد و حزب او به اکثریت آرا دست یابد.

گرایش به آرمان‌های سوسیالیسم بسیار شدید می‌شود و همان‌طور که فیلسوف آلمانی پیش‌بینی کرده بود: «عصر ما، عصر دموکراسی در حال فروپاشی است.»

واکنش دولت‌ها به شیوع بیماری کرونا، از شرق تا غرب، از چین تا آمریکا و اروپا صدای مردم را درآورده است؛ مردمی که ناکارآمدی پشتوانه‌ای ندارند جز دولت‌هایی که ناکارآمدی‌شان بیشتر از همیشه خود را نمایان کرده است. مردم کشورهای مختلف این روزها نتوانن ناتوانی دولت‌ها در کنترل بازار ماسک و مواد ضدعفونی‌کننده و ساختار معیوب سیستم درمانی را می‌دهند؛ مردمی که خیلی از آنها بسیاری از روزهای سال گذشته خود را در اعتراض خیابانی سبری کردند. حالا مردم در خانه نشسته‌اند، خیابان‌ها خالی است اما همه می‌دانند که این روزها حکم تیک‌تاک یک بمب ساعتی را دارد که با اعلام پایان قرنطینه منفجر می‌شود.

فردریش انگلس، فیلسوف آلمانی سال ۱۹۴۸ در جریان تحولاتی که به انقلاب فرانسه ختم شد، نوشت: «امسال به خوبی در حال سبری شدن است.» در حالی که اعتراضات خیابانی گسترده از فرانسه به دیگر کشورهای اروپایی سرایت می‌کرد، او معتقد بود: «عصر ما، عصر دموکراسی در حال فروپاشی است. شعله‌های کاخ‌های پله و تویبری طلوع پرولتاریاست. اکنون همه جا حکومت بورژوازی سقوط خواهد کرد یا قطعه قطعه می‌شود». البته این‌طور نشد. جنبش‌ها همه جا را نابود کردند و دوره‌ای از رکود شدید اقتصادی را به دنبال داشتند اما خلاف شکست این جنبش‌ها در رسیدن به آرمان‌هایشان، از سال ۱۸۴۸ در تاریخ به عنوان سال سرنوشت‌ساز اعتراضات یاد می‌شود. همان‌طور که روزی کیدنون راکمن در فاینشال‌تایمز نوشته بود، «سال ۱۸۴۸ سال آغازین رشته اعتراضات بعدی بود: ۱۸۴۸، ۱۹۱۷، ۱۹۶۸ و ۱۹۸۹». راکمن این فهرست را با سال ۲۰۱۱، سال بهار عربی و اشغال وال‌استریت، ادامه داده و حالا هم سال ۲۰۱۹ را به آن اضافه کرده است. او برای تأیید ادعای خود به کشورهایی اشاره می‌کند که در سال ۲۰۱۹ شاهد اعتراضات گسترده‌ای بودند: هنگ‌کنگ، هند، شیلی، بولیوی، اکوادور، کلمبیا، اسپانیا، فرانسه، جمهوری چک، روسیه، مالت، الجزایر، عراق، ایران، لبنان، سودان. این در حالی است که در تحلیل‌های دیگری گفته شده است در سال ۲۰۱۹، خیابان‌های ۱۱۴ کشور جهان میزان اعتراضات مردمی بوده‌اند.

بی‌توجهی به سالی که گذشت

اما با وجود شدت و گستردگی این اعتراضات به نظر نمی‌رسد آن‌طور که باید به این سال توجه شده باشد. راکمن دلیل این را تفاوت و تناقض در مناطقی می‌داند که هم‌زمان با هم شاهد اعتراضات بوده‌اند. او در این بهار می‌گوید: «در این اعتراضات هیچ نمادی، مانند سقوط دیوار برلین یا حمله به کاخ

عکس Gettyimages

زمرستان وجود نداشته است». البته احتمال دیگری هم وجود دارد که چرا به چنین سال پرداخته‌ای واکنش خاصی نشان داده نشده است. راکمن در خلال تحلیل‌هایش از سال ۲۰۲۰ به صورت ضمنی به این مسئله اشاره می‌کند که احتمالاً سال جاری به مراتب اوضاع، شکننده‌تر از چیزی خواهد بود که جهان سال گذشته از سر گذراند. شاید علت این ناپدیدگرفتن این بوده که جهان دوره‌ای کامل از تظاهرات گسترده مردمی را سبری می‌کند و وقایع سال گذشته نه اتفاقاتی ویران‌کننده بلکه تشدیدکننده ترامپ به کارونی جدید برای اعتراضات تبدیل شده است. نویسندگان گزارش مرکز مطالعات استراتژیک و بین‌المللی حتی برآورد کرده‌اند تعداد مخالفانی که هم‌زمان با مراسم تحلیف ترامپ در شهرهای مختلف آمریکا تجمع کردند، بیشتر از تعداد افرادی بوده که در جنبش حقوق مدنی یا معترضان به جنگ ویتنام شرکت کرده بودند.

در دوره‌ای تقریباً سه‌ساله از ۲۰ ژانویه ۲۰۱۷ تا یکم ژانویه ۲۰۲۰ ایالات متحده شاهد برگزاری پنج تجمع اعتراضی بسیار بزرگ بوده است. در این گزارش چندین دلیل برای افزایش ناگهانی اعتراضات در نظر گرفته شده است. دسترسی به اینترنت و شبکه‌های اجتماعی مسئله‌ای بسیار دریاخته‌اند که بین سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۹، تعداد اعتراضات گسترده به صورت میانگین، سالانه ۱۱.۵ درصد افزایش داشته است.

اعتراض‌ها هم از نظر تعداد و هم از نظر جمعیت در حال گسترش هستند. سال گذشته بیش از یک میلیون نفر در سانتیاگو و دو میلیون نفر در هنگ‌کنگ در اعتراض به سیاست‌های حکومت‌هایشان به خیابان‌ها آمدند. تحلیل منطقه‌ای نویسندگان گزارش نامبرده همچنین نشان داده است کشورهای جنوب صحرای بزرگ آفریقا در یک دهه گذشته شاهد افزایش شدید در اعتراضات مردمی بوده‌اند، در حالی که منطقه

جهان

قرنطینه فعلا دولت‌ها را از انفجار خشم مردم نجات داده است

وقفه‌ای کوتاه در عصر اعتراضات

اقیانوسیه کمترین رشد اعتراضات را داشته است؛ همه اینها اما یک مفهوم را در دل خود دارد و اینکه همه جهان در این ۱۰ سال، هر روز اعتراضات بیشتری به خودش دیده است.

عدم مصونیت کشورهای ثروتمند

نکته جالب اینکه کشورهای ثروتمند و توسعه‌یافته به هیچ وجه مصون از این اعتراضات نیستند. میزان افزایش اعتراضات در آمریکا شمالی و اروپا از میانگین جهانی آن بالاتر بوده است. آمریکا به ویژه پس از روی‌کارآمدن دونالد ترامپ به کارونی جدید برای اعتراضات تبدیل شده است. نویسندگان گزارش مرکز مطالعات استراتژیک و بین‌المللی حتی برآورد کرده‌اند تعداد مخالفانی که هم‌زمان با مراسم تحلیف ترامپ در شهرهای مختلف آمریکا تجمع کردند، بیشتر از تعداد افرادی بوده که در جنبش حقوق مدنی یا معترضان به جنگ ویتنام شرکت کرده بودند.

در دوره‌ای تقریباً سه‌ساله از ۲۰ ژانویه ۲۰۱۷ تا یکم ژانویه ۲۰۲۰ ایالات متحده شاهد برگزاری پنج تجمع اعتراضی بسیار بزرگ بوده است. در این گزارش چندین دلیل برای افزایش ناگهانی اعتراضات در نظر گرفته شده است. دسترسی به اینترنت و شبکه‌های اجتماعی مسئله‌ای بسیار دریاخته‌اند که بین سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۹، تعداد اعتراضات گسترده به صورت میانگین، سالانه ۱۱.۵ درصد افزایش داشته است.

اعتراض‌ها هم از نظر تعداد و هم از نظر جمعیت در حال گسترش هستند. سال گذشته بیش از یک میلیون نفر در سانتیاگو و دو میلیون نفر در هنگ‌کنگ در اعتراض به سیاست‌های حکومت‌هایشان به خیابان‌ها آمدند. تحلیل منطقه‌ای نویسندگان گزارش نامبرده همچنین نشان داده است کشورهای جنوب صحرای بزرگ آفریقا در یک دهه گذشته شاهد افزایش شدید در اعتراضات مردمی بوده‌اند، در حالی که منطقه

پروفیسور «ران استگ»، استاد تاریخ دانشگاه ریرسوند، در گفت‌وگو با «شرق»:

اعتراضات علت مشترکی ندارند، اما عنصر یکسان آنها ناامیدی است

قدرتش فراتر از مرزهایی که باید پیش رفته است، مانند شیلی. این تظاهرات‌ها علت مشترکی ندارند؛ اما عنصر یکسان در تمام آنها ناامیدی است. عامل جدید در تظاهرات‌های اخیر، رسانه‌های اجتماعی است؛ چیزی که در دهه ۱۹۶۰ خبری از آن نبود. حتی مردمی هم که معمولاً تلویزیون نمی‌بینند و روزنامه نمی‌خوانند نیز می‌توانند به‌راحتی دریافت در دیگر کشورها چه می‌گذرد یا چه اتفاقی بناست روی دهد. شکی نیست که این امر اعتراض‌ها را تشویق می‌کند و سبب می‌شود دیگر نیازی به رهبری مرکزی نباشد.

در تمام مواردی که از آنها نام بردم، به‌خوبی می‌توان دید که مردم سراسر از ناامیدی هستند. آنها حس می‌کنند نهاد قدرت، چه یک شرکت بزرگ باشد و چه دولتی ملی یا محلی یا بخش‌هایی از حاکمیت، رفتاری عادلانه با آنها ندارد و به شکایت‌های قانونی‌شان توجهی نشان نمی‌دهد. این تنش‌ها به تظاهرات می‌انجامد و همه چیز مانند دومینو پشت سر هم روی می‌دهد. اگر به این اعتراض‌ها طی زمان پاسخ داده نشود، خشونت دست بالا را خواهد داشت. اگر نهاد قدرت نخواهد کنار برود، معمولاً قدرت خود را با قدرت معترضان مقابله کرده و تصمیم می‌گیرد به تظاهرکنندگان بی‌مصلحتی کند یا آنکه علیه آنها دست به اعمال زور بزند. البته اگر نهاد حاکم به این نتیجه برسد که زور تظاهرکنندگان بر آنان می‌چربد، تصمیم به سازش می‌گیرد. یک مثال ساده، تظاهرات علیه افزایش قیمت نان به‌آسانی می‌تواند به تظاهرات علیه بدنه حاکمیت بینجامد؛ حاکمیتی که نیازهای مردم با دست‌کم بخش زیادی از آنها را به رسمیت نمی‌شناسد.

● **● برخی باور دارند که موج جدید اعتراض‌ها،**

روستایی را عملاً بی‌خانمان و آنها را مجبور کرده است به اماکنی بروند که منجر به مشارکت بیشترشان در اعتراضات می‌شود. در ادامه این گزارش نتیجه‌گیری می‌شود که هر یک از این مواردی که گفته شد، نه تنها باعث کنترل اعتراضات نمی‌شوند بلکه به آنها دامن می‌زنند.

بنابراین رشد اعتراضات مردمی در سال ۲۰۲۰ هم ادامه خواهد داشت. با این حال همان‌طور که قابل درک است، این مطالعه در دوره‌ای مهم، عجیب و متغیر انجام شده است. این گزارش هم مانند راکمن فرض خود را بر تشدید اعتراضات در آینده نزدیک گذاشته است اما شهروندان بسیاری از کشورها اکنون به دلیل همه‌گیری ویروس کرونا در شرایط سخت قرنطینه قرار دارند و به این ترتیب اعتراضات در این کشورها فعلاً متوقف شده است، حتی اگر به این مسئله واقف باشیم که ناامیدی میان مردم پس از کرونا به طرز چشمگیری افزایش یافته است.

وقفه کوتاه سکوت

به عنوان مثال، هرج‌ومرج بیمارستان‌های آمریکا را فراگرفته اما تمام خیابان‌های این کشور ساکت است. در فضای مجازی یکی به دنبال انتقام‌گیری از مخالفان سیاسی است، گروهی دیگر در خلال تلاش‌هایشان برای تشخیص اطلاعات درست از نادرست وحشت‌زده‌اند و در حالی که همه به اضطراب و ناامیدی خود اذعان می‌کنند و گروهی هم در حال جمع‌آوری پول برای آنتهایی هستند که با شیوع کرونا از کار بی‌گاری شده‌اند، اما اگر کسی به اندازه کافی خوش‌شانس باشد که بتواند در طول این بیماری از خانه کار کند- که همه این‌قدر خوش‌شانس نیستند- در سکوت قرنطینه خود شاهد نشانه‌هایی از افزایش تنش اجتماعی خواهد بود؛ مانند اینکه نشسته است و حرکت فیتله آتش‌گرفته به سمت بمب را نظاره می‌کند.

در کشورهایی که با شیوع کرونا از نظر اقتصادی تعطیل شده‌اند، این دوره از سکوت در قرنطینه، یک وقفه کوتاه خواهد بود و وقتی قرنطینه تمام شود در جهان احتمالاً شاهد اعتراضاتی خواهیم بود که هرگز تصور آن را نمی‌کردیم. نرخ بی‌کاری در آمریکا احتمالاً از میزان بی‌کاری در دوره رکود بزرگ فراتر خواهد رفت و به احتمال قریب به یقین بی‌ثباتی سیاسی این کشور را در بر خواهد گرفت. اگر کرونا در آفریقا و آمریکای جنوبی هم مانند اروپا و آمریکای شمالی قربانی بگیرد، اوضاع این کشورها شبیه انداختن یک کبریت در انبار باروت خواهد شد. چشم‌انداز گرایش برخی از اعتراضات به سمت فاشیسم وجود دارد و در غیر این صورت، گرایش به آرمان‌های سوسیالیسم بسیار شدید می‌شود. ما هم‌زمان برای ترس و امید دلیل داریم؛ همان‌طور که انگلس پیش‌بینی کرده بود: «عصر ما، عصر دموکراسی در حال فروپاشی است.»

اجتماعی نیز باعث شد این اعتراض‌ها گسترش پیدا کند؛ بنابراین گمان نمی‌کنم ناآرامی‌های احتمالی به‌راحتی فروکش کند. شاید این اعتراض‌ها فراگیر نباشد، اما هرچه حضور مردم در خیابان بیشتر باشد، شهروندان دیگر کشورها نیز جرئت پیدا می‌کنند که صدای خود را بلند کنند. آیا این به معنای بهتر شدن اوضاع است؟ با توجه به سرشت بشر، چنین گمان نمی‌کنم. البته موفقیت‌هایی هم روی خواهد داد و در مواردی نیز حکومت‌ها خواهند توانست اعتراض‌ها را سرکوب کنند (مانند تظاهرات میدان تیان‌آمن). یک خطر عمده در این میان وجود دارد؛ اینکه عوام‌فریبان از نیروهای پوپولیستی استفاده کرده و کنترل تظاهرات را به دست بگیرند و آن را در این تظاهرات را که در سراسر است.

● **پس از سقوط دیوار برلین و فراگیر شدن تز «پایان تاریخ»، بسیاری چنین استدلال کردند که در قرن ۲۱ دیگر شاهد قیام‌های مردمی و رویدادهای بزرگ نخواهیم بود؛ تظاهرات‌های اخیر را در عصر «پس‌ایدئولوژی» چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

شرایطی که به قیام‌های مردمی ختم می‌شود، در قرن ۲۱ تغییر نکرده است. ساده‌لوحانه است اگر گمان کنیم یک رویداد می‌تواند مسیر تاریخ یا ماهیت بشر را زیر سؤال برد. تا زمانی که قدرتمندان به شرایطی که حیات مردم را تحت تأثیر قرار می‌دهد (شرایط اقتصادی و رفاه اجتماعی) بی‌توجه باشند، شاهد اعتراض‌ها خواهیم بود. هوشمندانه‌ترین کار این است که به‌جای خواسته‌های مطرح‌شده، چیزهای دیگری نیز ارائه شود. برای مثال در چین، چشم‌انداز بهبود اقتصادی جای اصلاحات دموکراتیک را گرفت؛ این اقدام در قیاس با جوانانی که در پی ایدئال‌های انتزاعی بودند، اقبال بیشتری یافت. در بیشتر موارد، از روش‌های قدیمی برای مواجهه با اعتراض‌ها استفاده خواهد شد، مانند ایجاد تغییراتی که تا حدودی به نگرانی‌ها پاسخ دهد، موکول‌کردن رسیدگی به مسائل تا زمانی که جنبش توان خود را از کف بدهد و همچنین قوه قهریه در نتیجه همچنان شاهد ظهور اعتراض‌ها خواهیم بود.

نگاه

کرونا ی روسیه ومبارزه در ۳ جبهه

● **ابوالقاسم دلفی** سفیر سابق ایران در فرانسه

● درحالی‌که همه نگاه‌ها در غرب ب به اوج‌گیری شدید ویروس کرونا و مستأصل‌شدن آمریکا و اروپا برای مقابله با این بحران جهانی معطوف شده است، اوضاع روسیه و رویاوری این کشور با شیوع کووید-۱۹، فرصتی را برای برخی فرصت‌طلب‌ها ایجاد کرده است تا ولادیمیر پوتین و روسیه را به چالش جدی در مسائل داخلی و بین‌المللی بکشاند. روسیه امروز اصولاً در سه جبهه سخت، مقابله با بحران‌های مربوط به شیوع ویروس کرونا، جنگ نفت و تحریم‌های فراگیر غرب علیه مسکو در حال مبارزه است و هر یک از این حوزه‌ها به‌تنهایی کافی است تا پوتین را در مسیر از قبل طراحی‌شده او برای آینده روسیه دچار چالش جدی کند. اوضاع کنونی روسیه این پرسش را در محافل سیاسی ایجاد کرده‌که آیا شرایطی که مدیریت روسی برای مقابله با بحران فراگیر کرونا در پیش گرفته است، دربرگیرنده پارادایم سیاست جدید مسکو است؟ چراکه بسیاری گمان می‌کنند بحران کرونا فرصت مناسبی را برای کودتای قانون اساسی پوتین فراهم آورده است. همچنین سؤال دیگری در ذهن بسیاری هنوز باقی است که مقامات مسکو چگونه می‌خواهند با توجه به کاهش قیمت نفت اوضاع داخلی و بین‌المللی را مدیریت کنند و درنهایت اینکه سرانجام تأثیر بحران سلامتی در آینده حکومت روسیه و آینده این کشور در جهان چگونه خواهد بود.

مدت‌هاست که سیاست داخلی و مدیریت اقتصادی در روسیه در مرکز توجهات پوتین قرار ندارد و توجه بیشتر رئیس‌جمهوری روسیه به سمت تحولات بزرگ بین‌المللی معطوف شده است. هرچند دستور کار اصلی او در صحنه داخلی نیز بر موضوع قانون اساسی و آینده کرسی ریاست‌جمهوری بعد از پایان دوره فعلی ریاست‌جمهوری‌اش، متمرکز است.

تغییرات پیشنهادی پوتین برای اصلاح قانون اساسی که در پانزدهم ماه ژانویه گذشته مطرح شد، چشم‌انداز مختلفی را برای آینده سیاسی روسیه ترسیم می‌کند. از هم‌اکنون پاراهای توجهات به‌سوی «شورای دولتی» جلب شده و این ذهنیت را ایجاد کرده که ممکن است پوتین بخواهد ریاست این شورا را پس از دوران ریاست‌جمهوری‌اش به عهده بگیرد. راه‌حل متصور بعدی این است که پوتین بعد از کناره‌گیری از ریاست‌جمهوری در سال ۲۰۲۴، در سکوت شورای امنیت ملی روسیه ایفای نقش کند و دیمیتری مدودف هم که از پست نخست‌وزیری کناره‌گیری کرده، به‌عنوان معاون رئیس ششورای امنیت مشغول به کار شود.

یادآوری این نکته نیز مناسب خواهد بود که در جریان سومین دور مذاکرات اصلاحات قانون اساسی در دومای روسیه، خانم ولنتینا ترچه کوا، نخستین زن فضانورد روس، اعلام کرد که مردم خواهان ابقای پوتین در سمت ریاست‌جمهوری فدراسیون روسیه هستند. پوتین هم در عکس‌العمل به این سخنان پذیرفت که محدودیت دو دوره‌ای ریاست‌جمهوری برای ایک جدید تنها از زمان به‌اجرادآمدن قانون اساسی فردت از سال ۲۰۲۴ اعمال شود؛ به‌عبارت‌دیگر این احتمال وجود دارد که او تا سال ۲۰۳۶ در سکوت ریاست‌جمهوری باقی بماند، اما احتمال اندکی وجود دارد که شرایط فعلی روسیه منبعث از بحران کرونا، جنگ نفت و تحریم‌های بین‌المللی، انتخاب پوتین برای ابقا در پست ریاست فدراسیون روسیه را نهایی و قطعی کند.

جنگ نفتی

در شرایط کنونی بحران کرونا، چگونگی مبارزه‌طلبی روسیه و عربستان در جنگ نفت اهمیت بالایی دارد. پوتین شاید مصمم‌بودن سعودی‌ها را دست‌کم گرفته بود و این تصور را داشت که ظرفیت روسیه برای تحمل شرایط فعلی بیش از اندازه کنونی است. اما روبل روسیه در روزهای پس از لغو توافق روسیه با اوپک، ۱۴ درصد از ارزش خود در برابر یورو را از دست داد و ارزش سهام «آرتی‌اس» هم ۱۶ درصد کاهش یافت. این در حالی است که پوتین به روس‌ها قول داده بود که در دوران ریاست‌جمهوری‌اش، فقر به نصف کاهش یابد و نرخ رشد اقتصادی از متوسط جهانی آن بالاتر رود. اما پیش‌بینی‌ها حکایت از رشد یک‌دوم درصدی تولید ناخالص داخلی در روسیه برای سال ۲۰۲۰ دارد. به نظر می‌رسد تلاش‌ها و مانورهای پوتین برای اصلاح قانون اساسی، با توجه به شیوع کرونا توانایی مسکو را برای تداوم اختلاف با عربستان بسیار دشوار کرده است. اکنون علاوه بر بحران کرونا، جنگ نفتی با اوپک و تحریم‌های بین‌المللی روسیه فشار مضاعفی را بر کاخ کرملین وارد کرده و توانایی مسکو را برای ادامه سیاست‌های داخلی پوتین زیر سؤال برده است. اینکه شرایط کنونی روسیه و مشکلات داخلی و بین‌المللی این کشور را که در محافل غربی به‌شدت به آن دامن زده می‌شود، تا چه میزان واقعی است، نمی‌توان با قطعیت مورد راستی‌آزمایی قرار داد. اما روابط با کشوری که با چالش‌های گسترده‌ای مواجه است، نه‌تنها در بعد منطقه‌ای مانند مسئله سوریه بلکه در بعد بین‌المللی نیز نگاه واقع‌بینانه‌تری را می‌طلبد.